

'Η "Ηρα και η Αθηνά σπεύδουν να βοηθήσουν τον Ελληνας, έναντιον των Τρώων.

(Έργον του Φλάδμαν).

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ Κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑ ΚΟΚΟΡΙΑ

(Ανέκδοτο)

Ο καιμός της Φλώρας ήταν τὸ κοττέτοι ποὺ τῆς φίμαξε. Είχε φτάσει νάζη τέξη κοττούλες καὶ νὰ μαζέψῃ τέξη ἀργά τὴν ἡμέρα. "Εξη ἀργά τῆς ὥρας, ἀπὸ δινόμου καὶ ἀπὸ τρεῖς δραχμὲς τὸ ἔνα — εἰσόδημα γιὰ τὴ φτοχὴ τῆς Φλώρας! Καὶ τὶς κόστιζαν οἱ καιμένες οἱ κοττούλες; Τίτοτα πές. Μιὰ διὰ καλαποτά κάθε τόσο. Τὶς ἐτρεφει μὲ δῖ, πετοῦν. "Εδοκαν καὶ ἐκείνες μονάχες τοὺς στὸ δρόμο καὶ στὰ οικόπεδα τῆς γειτονιᾶς ποὺ ήταν σὰ χωράφια. Μὰ τέλειωσαν" κακίνη—κακῶς, διότι ἔλεγε δαρενούμενή της Φλώρα στὰ σπίτια δυον ἔδινε ἄλλοτε τ' ἀργά της: Διὺς ἀπὸ τῆς ἔξη κόττες τῆς τὶς πηροῦ ὁ προκομένος ὁ ἀδερφὸς τῆς — ξένας ἀλαμάτης καὶ γλεντές στὴν καμπούφα της— καὶ τὶς ἔφαγε μὲ τοὺς φίλους του. Κι' οἱ ἄλλες φρόσην μιὰ—μιὰ τὸ κεμπόνα, ὅχι ἀπὸ κορίζα, μ' ἀπὸ ἄλλη, ἀγνωστὴ ἀρρώστεια, γιὰ τὴν τύχη της.

Κι' ἀπόμενε δὲ κόπωρος — τῆς Φλώρας καὶ ἀντὸς — παρηγορημένος δικαὶος, γιατὶ εἶχε δικές του διλες τὶς ἄλλες κόττες τῆς αὐλῆς. Κι' είχαν ἀπομένει κάμπιστος ἀφοῦ πέρασε κεῖνη τὸ θανατικό. Κι' ἀγόραζαν παθέμερα οἱ φτωχονοικουρῆς ποὺ καθόνταν στὶς κάμαρες ὀλόργανο. Μόνο η Φλώρα δὲν κατέφερνε νὰ ξαναγεμέσῃ τὸ ἄδειο κοττέτοι της. Τὸ εἶχε ἀσφοίσει μόνο, γιὰ νὰ τὸ ἀπολυμάνῃ, καὶ περίμενε... Ποῦ νὰ τῆς περισσότερο λεπτό, μὲ τόσα «βάρητα» ποὺ εἶχε ή κακομοίσα — γιριά μάνα, ἀνήμπορη, διὸ παιδιά κοντούσιθελα καὶ ἀδερφὸς χωρὶς δούλεια! Ό αντρας τῆς ἔλειπε στὴν πατρίδα, διότι εἶχε πάει νὰ ξεράνη κάποιο ἀμπελάκι καὶ δεῦ της ἔστελνε οὔτε γράμμα. "Ἄς τον καὶ αὐτὸν! Ποιοὶ ζέρει μὴ δὲν εἶχε πούλησει τὸ κερίμα καὶ ἔπωγε τῷρα τὰ φιλά μὲ κακιμά παστούτα τὸν χωριό! Ή Φλώρα ξενοδούλευε γιὰ νὰ τρόνει καὶ ἀπὸ τότε ποὺ τὸν εἶχε κοντά της, μιὰ μέρα μὲ δουλειά — κτίστης ήταν— καὶ πότε παθησιό. Νάχε τούλαχιστο, νὰ ξανάκανε τὸ κοττέτοι. Μὰ ποῦ! Κι' ἀντὸς ήταν, τέξη μῆνες τώρα, δὲ καιμός της.

Μιὰ μέρα δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξῃ.

Περόνητας τὸ μεγάλο δόμο, νὰ πάρη στὸ παπούσιδικο νὰ τάρη γιὰ ζευγάρι πατούσιτα τὸν γυιοῦ της, διασταφώθηκε μ' ἔναν Πατησιώτη, ποὺ κρατοῦσε, δεμένα ἀπὸ τὸ πόδια, μιὰ ἀμφιαλὰ κοττόπουλα. Τὰ κύταξε καὶ ἐκείνος τὴν εἶδε καὶ κοντοστάθηκε.

— Κοττούλες εἶνε; τὸν φύτησε.

— Καὶ τὰ πέντε!

— Μὰ εἶνε τέξη...

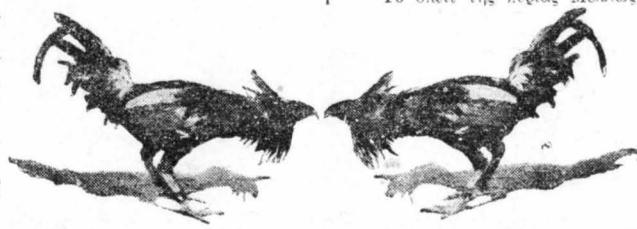
— Ναι, μὰ τοῦτο δοῦ, μὲ τὸ μεγάλο λειό, εἶνε κοκκοράκι.

Τὰ εἶχε σκάσει καὶ τῆς ταδειγνε. "Ήταν μαρμα, σταγκιά, κανναβούρα, καὶ ἔνα ἀπορειδερό.

— Τὰ θέλεις, κινό μου....

— Πόσα τὰ δίνεις; Έκαμε δειλά η Φλώρα.

— Εἰκοσιπέντε τὸ ένα. Δόξ μου ἔπαντο σαράντα δραχμὲς καὶ πάρ' ια δόλα.

— Ακριβά εἶνε, καιμένε.... Καὶ τὸ κοκκοράκι τὶ νὰ τὸ κάνω; — Μὰ δὲ ζεριάζεται καὶ ἐν' ἀρσενικό; "Αν ἔχεις ἄλλο, σφάξε τὸ ἄλλα μεγαλώσῃ λίγο..."

«Οσο γι' αὐτό — συλλογίστηκε η Φλώρα — ἔχω τὸν ἀδερφό μου νὰ τὸ φάη μὲ τοὺς φίλους του. Κι' εἰπε δυνατά:

— Μ' ἄν είνε καὶ ἄλλα κοκκοράκια; "Αν είνε δλα; 'Εγώ θέλω κοττούλες, νὰ τὶς μεγαλώσω..."

— Πά! πά! πά! φύνασε δὲ Πατησιώτης. Μόνο αὐτό! Κανέν' ἄλλο!

— Καὶ ποῦ τὸ ζέρεις;

— Τὸ ζέρω, γιατὶ αὐτὸ μόνο λάλησε. Τὴν ίδια μέρα βγήκαν δλα.

"Αν ήταν καὶ ἄλλο, δὲν θάγησε λαλήσει;

— Είνε τῆς μηχανῆς;

— "Οχι, οχι, ἀπὸ λάδισα! ἀπὸ ζωντανή κλάσσα! Στὰ δίνω μ' ἐγγήση..."

— Ναι, καιμένε γιατὶ, ζέρεις, τῆς μηχανῆς δὲν ζούν εἴκολα ύθελουν μεγάλη περιποίηση...

— Εμένα θά μού πῆς;... Μὰ μὴ φοδάσαι! Πάρ' τα καὶ ἀναθεμάτικέ με....

Τὰ κοττοπούλια φαινόνταν ζοηρά. 'Ο πειρασμός ήταν μεγάλος. Η Φλώρα συλλογίστηκε πάλι μποροῦσε ν' αναβάλῃ τὰ παπούτσια τοῦ γιαστοῦ της, νὰ δανειστῇ καὶ ἀπὸ τὴν κυρία Μέλπιο καμιά πενηνταφιά δραχμὲς καὶ... νὰ ξαναγεμέσῃ τὸ κοττέτοι.

— Νὰ σου δώσω ἔπατον εἰσόπον δραχμὲς....

— Καὶ γιὰ τὰ δέη; Τὶ λέσ εἶσι! Καὶ δὲν τὰ χαροῦσι καλύτερα;

— Επατόν εἰσοπούτε, δες είνε.

— Ούτε πεντάρα ἀπὸ τὶς έπατον σαράντα ποὺ είτα! "Οσο μποροῦσα, κατέβηρα!

Έξακολούθησαν νὰ παξαφεύνουν δυνατά. Μαζεύτηκαν γύρω τους περίεργοι. Κι' ἄλλοι ξπαρίναν τὸ μέρος τοῦ ποντητῆ, ἄλλοι της Φλώρας :

— Δές τα, καιμένε. Καλὰ σου τὰ πληρώνει!

— Βάλε ἀλόμα δέκα δραχμὲς, κυρά μου. 'Αξιούν...

Μὲ τὰ πολλὰ, συμφώνησαν στὶς έπατον τριάντα. Η Φλώρα εἶχε ἀπόν της καμιά δγδονταφιά. Τὶς ἄλλες ἔπειτε νὰ τὶς δανειστῇ.

— "Ερχεσαι Ισαμε δῦ, νὰ πάρω λεφτά, νὰ σὲ πληρώσω;

— Μπράσο!

Τὸ σπίτι τῆς κυρίας Μέλπιος δὲν ήταν μακριά. Πήγαν μαζί. Πατησιώτης περίμενε στὴν είσοδο. Η Φλώρα, ἀφοῦ τοὺς ἔδωσε δύο λεφτά κρατοῦσε, πήρε τὰ κοττοπούλια στὴν ἀγκαλιά της καὶ μπήκε.

— Α, καλῶς τὴν Φλώρα!... Τ' είν' αὐτά;

— Κυρία μου Μέλπιο, πάλι σὲ λίγους μῆνες θά σᾶς φέρων ἀργά!

Βρήκα έναν καλὸν ἀνθρώπο μ' αὐτές τὶς κοττούλες!... Κοιτάζετε τὶς

δημοφέρες και τις ζωηρές πον είνε! Και μου τις δίνει χάρισμα... Μόνο πού δεν έχω δύλα τα λεφτά... Κυρία μου Μέλπω, δανειστε με ένα πενηντάρι, νύ πληρώσω τὸν άνθρωπο, και μου τὸ χρατεῖτε αὐτὸν έργασία...

Η κυρία Μέλπω ξερεψε τὸν καιρὸν τῆς Φλώρας. Και προθυμότα της ἔδωσε τὸ πενηντάρι, ἀν καὶ τὰ κοττοπονίακα έκεινα — καὶ τῆς τὸ εἶτε κιλά — δὲν τῆς γέμιζαν τὸ μάτι γιὰ εσού.

Άλλα ποῦ ν' άσωντε πιὰ τίποτε ή Φλώρα! «Αρατεῖ τὸ χαρτί, ξεπλήρωσε τὸν Πατησιώτη καὶ, κρατώντας τὰ κοττόποντα σάν λάφυρο, γύρισε στὸ σπίτι της δύο κιλά καὶ γέλιο.

— Τὰ παπούτσια μου; τὴ ρώτησε ὁ μικρός ποὺ τὴν περιμένει στὴν τόρτα ξεπόλιτας καὶ μόλις τὴν εἶδε, ἔφεξε στὸ δόρυ.

— Θα περάσω τὸ πόδι με τὰ παλιά.... θὰ τὰ ξαναδιασθώσουμε... Ιδές ἔδω τὶ θέφα;

‘Ο μικρός κατασύριψε. Πεντάρα ποὺ ἔδινε αὐτὸς γιὰ πουλιά!...

Άλλα οὔτε ἡ ἀπογόνητη τοῦ γιου πλύστησε τὴ ρούχα τῆς μητρός. Μάζεψε μὲν τὶς φινέτες τῆς αὐλή τὶς γειτόνισσες, ἔλυσε μαζί τους τὰ κοττοπονίακα καὶ τὸν διγγήθηκε τὴν ιστορία. Τάρφησαν λίγο νὰ περπατήσουν, γά τους πατέρους, τὰ κοίταξαν, τὰ ἔστεταν, τὰ καμπύλωσαν, τὰ εὐγήθησαν καὶ ἐπέτει η Φλώρα τὰβαλε στὸ κοττέτο, ποὺ περίμενε ἀσθετοχρυσόμενό καὶ καθαρό.

— Νὰ ίδουμε, εἴτε μᾶς γειτόνισσα, θὰ είνε δύλα κόττες;

— ‘Εγώ, νὰ σου πῶ, φοβάμαι κι' έκεινο τὸ σταχτερό, εἴτε μᾶς μᾶλλο.

— Έχει μεγάλο λειφι. Μήν είνε ποκάκι;

— ‘Οχι, αὐτὸς δὲ φαίνεται, εἴτε τρίτη. Έγώ φοβάμαι κείνο τὸ μαρό...

Καθεμιὰ ἔλεγε κι' ἄλλο.

“Αν τὶς ἀσκούνται πανένας, δύλα τὰ κοττοπονίακα ήταν ποκάκια η τούλαχιστο ἀμφιβολία. Κι' αὐτή ήταν τόρα η μεγάλη ἀμφιβολία τῆς Φλώρας. Μήν ψώνισε ἀπὸ σέρρω; Γά ταντάσου νὰ λαλοῦσε αὐτοὶ κι' ἄλλο κοττοπονίακα; καὶ μεθαύριο ἄλλο; καὶ συγά—σιγά νά λαλοῦσαν δύλα; Τί δυνατιά!

Α, μτά! δὲν ήταν δυνατό!.. ‘Υπῆρχε δὲ Θεός ἐπιτέλους. Κι' αὖτος πέρασαν λίγες ἡμέρες καὶ δὲ λάλησε ἄλλο ἀπὸ κενὸν ποὺ τὴν εἶχε πεῖ δὲ Πατησιώτης, ή Φλώρα ήταν πάσσα.

Τὰ κοττοπονίακα τῆς ήταν ζωρόα. Τάβγαζε καὶ στὸν αὐλή γιὰ νὰ συνηθίσουν. ‘Επειγαντεὶς ἄλλα δύλα μένονται ποὺ τὴν εἶχε πεῖ ποτὸν, λαλοῦσε τώρα καὶ εἶχε πάντας καὶ διαφέρεις καὶ διαφέρεις καὶ διαφέρεις. Αλτὶ τὴν χαρὰ τῆς, ἔλεγε τοῦ Χρήστου, ποὺ ἀδερφοῦ τῆς:

— Τὸ κοκκοφάνια σου τὸ καρέζι, ‘Αμα μεγαλώσει λιγο, πάρ' το καὶ φάτο μὲ τοὺς φίλους σου. Χαλάδι σου!

Μίαν αὐγὴν ὅμως τῆς φάντηρα πὼς ἀσκούντε καὶ δεν τέροι λαλήματά ταῦτα ἀπὸ τὸ κοττέτο τῆς. Πετάχηκε έξω καὶ βεβαώθηκε: Μαζὶ μὲ τὸ πρότον, λαλοῦσε τώρα καὶ δύλα δύλα κοττοπονίακα: τὸ μαύρο ποὺ εἶχε φοβήθει η γειτόνισσα!

“Ωστε οἱ κόττες ξείνιναν τέσσερις. Κι' ἀν ήταν νὰ σταματήσῃ τὸ καρό δύλα ἔδη, πάλι καλά: γιὰ φαντάσον δύως....

Κι' ή ἀντηγίσεις, οἱ ἀμφιβολίες, οἱ φόβοι τῆς Φλώρας οισας ξαναχρίζονται. Σωστὴ ἀγονία. Και νάνη καὶ τὶς γειτόνισσες νὰ τῆς λένε: «Δὲ σ' τὰ λέγαμε;». Και τὸν ἀδερφό της νὰ τὴν χρησθῇ: «Μοῦ φαίνεται πὼς δύλα γιὰ μένα τὰ φρύνισσε;

“Αρχιας νὰ μετανοώνη, ν' ἀτελεῖται. Νὰ μὴν γπαίνουν καλότερα τὰ παπούτσια τοῦ παιδιοῦ χωρὶς νὰ δύσῃ ἀκρόστων στὸν κατεργάθη τὸν Πατησιώτη κ' ἀ-

νάθεμά τον!... Και νὰ χωσταὶ ἀκόμα τῆς κυρίας Μέλπως τὶς πενήντα δραχμές!

— Κικιρίκι!

— Νά το! Και τρίτο λάλημα υπερθέρμης πόδι δύλα μέρες. Κι' ή Φλώρα, ἀμα εἰδε τὰς λαλοῦσε καὶ τὸ σταχτερό κοττοπονίακα, τῆς ζρυθε νά δηργήται ἄπ' τὸ λαμπό.

— Κάρναξι! τὸ καταράματαν σὲ κάθε λάλημα.

Πέρασαν ἀσύμα δύλα μέρες. Ή λιντη ἤταν βέβατα μεγάλη, ἔμενε δύμας πάντα καὶ μᾶ μικρὴ ἐλπίδα πόδι τὰ τρία ἀλάλημα κοττοπονίακα θάβγανταν κόττες.

“Ε, λοιπόν, οὔτε αὐτά! Ήνθε πρωὶ ποὺ λάλημαν καὶ τὰ δύλη. Τὶ φρική σιναντά! Κικιρίκι τὸ ἔνα, κικιρίκι τὸ ἄλλο, κικιρίκι δύλα! Ή Φλώρα καταράματαν καὶ δὲν κέρτανε: «Κάρναξι, ποὺ νὰ σὲ πάση δργήται! Κάρναξι, ποὺ νὰ σὲ κόψηται! Κάρναξι, ποὺ νὰ μὴ σύσηται!... Αζ, άναθεματισμένη Πατησιώτη». Και στὸ τέλος έβαλε τὰ πλάματα.

“Ολη ἔκεινη τὴν ήμέρα τὰ μάτια τῆς ήταν δακρυσμένα. Οι γειτόνισσες τὴ λυτήθηκαν καὶ τὴν παρηγορούσσουν: «Δὲν πειράζει. Εσύ νάσαι καλά. Πέξ πόδι αὐτὰ τὰ λεφτά σουπέταν στὸ τοπέτη σου καὶ τάχυσες...» Μά οὔτε δὲ Χρήστος ποὺ νὰ σέργηται! Μόνο τῆς έλεγε:

— «Αμαλή! εἴτε κάνεις δύο πάντα τὶς δουλειές σου! Δὲν τὰ κοπταίς καλότερα, ποὺ πετάχεις τόσα λεφτά;

Κι' ή Φλώρα προνοκάζαταν καὶ ζερνίνε:

— Τι, τὶ ήθελες νὰ κοπτάσου, μισρέ; Γαπά ήταν η σκυλάκια;... Λιτά τὰ πάνταν κανεῖς στὴν τύχη!

Και σιγάτερα πρόσθετε μὲ παράσταν:

— Μά δην φτωχός, κι' η μοίρα του...

Μά μέρα, ποὺ πήγε γιὰ έργασια, η κυρία Μέλπω τὴ ρώτησε:

— «Ε! πόδι πάνταν τὸ καινούργιο κοττέτο;

— «Αζ, κυρία Μέλπω μου, τὶς ἀπορίθηκε η Φλώρα. Τέλειωσε κι' αὐτό, σὰν τὸ ἄλλο: κακήν—κακώς!»

— Πρᾶσ; ουσ φόρμασαν;

— «Οχι, ζούν ποὺ νὰ ζαίνουνταν! Μά και τὰ δύλη, τὰ καταράματα, βγῆκαν κοκκινίδια!

— Και τὰ δύλη, καμένην; άπόρος καὶ λυτήθηκε η κυρία Μέλπω.

— Άμ μὲ τὴν τύχη ποὺ έχω, άποροίθηκε η Φλώρα, καὶ δύλα δύλα, τὰ δύλα νέαντες... άγνωστα, τὰ δύλα θύλειχα. Χωρίς τύχη, τίτοτε δὲν μπορεῖ νὰ κάμη ο φτωχός. Ούτε κοττέτο!

(1932)

ΓΡΗΓ. ΣΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

Η ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΔΕΙΝΟΤΗΣ ΤΟΥ ΚΛΕΜΑΝΣΟΥ

“Ενα μέγα μέρος τῆς φρίμης του ώς πολιτικού ψήφος, δὲ περιφέρως Τίγρης, δὲ Γεωργίος Κλεμανσού, τὸ χρονοτόπεσσε... στὸν Παρισινὸ λαογγολόντο Ποαγέ. Ο ἐπιστήμονας αὐτὸς καταφθωσε, μὲ τὶς ἀπανειλμάνες του θεραπευτικὲς ἐπεμβάσεις, νὰ δυναμώσῃ τὶς φωνητικὲς χορδές του μεγάλου πολιτικοῦ σὲ σημείο ποὺ δέν δόνατη καὶ ἀπονηθήσει τὸν κανέλινηθή σιγά—σιγά καὶ νὰ γίνη βαρεά, βροντώδης καὶ καθαρή.

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

— “Οποιος πάνε κρασι καὶ δὲν τὸ πληρώνει, μεθάσει δύο φρέσες.

— Μὲ τὰ γλυκά λόγια μπορεῖς νὰ ξετριπάσως καὶ τὸ φειδὲν ἄπ' τὴ φωλή του.

— Ή πληγὲς τῶν βελεῶν πατρεύονται, η πληγὲς τῶν λόγων δὲν πατρεύονται.

— Και μιρηγκι άν είνε δέχθερός σου, νὰ τὸν λογαρούντης σὺν ἀνθρωπῳ.

